

Lietuvos dirvožemininkų draugijos prie Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus bei Agronomijos sekcijos, Dirvotyros ir agrochemijos komisijos veiklos 2013 metais
a t a s k a i t a

Lietuvos dirvožemininkų draugijos prie Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus veikla yra tiesiogiai susieta su Lietuvos MA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus Agronomijos sekcijos, Dirvotyros ir agrochemijos komisijos darbu.

Draugijoje ataskaitiniais metais buvo 142 narys iš ASU, LAMMC institutų (ŽI ir jo padalinių, MI), LAEI, VU, LEU, VDU Kauno botanikos sodo, KU, GTC GGI, LGT, VZF ir kitų šalies mokslo, studijų ir praktikos institucijų. Per metus ją papildė 7 nauji nariai.

Draugijos pirmininkas – VU Gamtos mokslų fakulteto Geografijos ir kraštotvarkos katedros docentas, daktaras J. Volungevičius, pirmininko pavaduotojas – ASU Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto doc. dr. R. Vaisvalavičius, Garbės pirmininkas – prof. habil. dr. M. Vaičys (LAMMC MI), užsienio Garbės narys – Lenkijos dirvožemininkų sąjungos garbės pirmininkas prof. habil. dr. P. Sklodovskis (Piotr Skłodowski), sekretorė – dr. J. Aleinikovienė (ASU), išdininkė – dr. I. Baužienė (GTC GGI).

Draugija yra Tarptautinės dirvožemininkų sąjungos (*International Union Soil Sciences, IUSS*) bei Europos šalių nacionalinių dirvožemininkų sąjungų ir draugijų *EUROSOIL* narė.

2013-tieji buvo Lietuvos dirvožemininkų draugijos gyvavimo ir veiklos 55-ieji metai.

Dirvotyros ir agrochemijos komisija, Lietuvos dirvožemininkų draugija aktyviai svarstė ir koordinavo dirvotyros ir agrochemijos mokslinius tyrimus bei praktinius darbus šalyje. Galima išskirti šias komisijos ir draugijos veiklos kryptis:

- Tarpvalstybinių mokslinių ryšių vystymas dirvožemio mokslų srityje;
- Tarpinstitucinio Lietuvos mokslininko bendradarbiavimo puoselėjimas;
- Geografinių šalies dirvožemio dangos tyrimai;
- Pietų Lietuvos dirvožemių dangos ypatumų tyrimai;
- Leidyba.

2013 m. kovo 12 d. Draugija ir Aleksandro Stulginskio universitetas surengė mokslinę konferenciją „Dirvožemis ir aplinka“, ją parėmė LR Žemės ūkio ministerija. Konferencijoje dalyvavo virš 130 draugijos narių ir renginio svečių. Buvo perskaityti 12 pranešimų: dr. V. Gregorauskienė (VGT) Cheminių elementų pasiskirstymas Lietuvos dirvožemio profilyje, dr. Saulius Marcinkonis, A. Kazlauskaitė-Jadzevičė (LAMMC Vokės fil.) Biogeninių elementų kaita renatūralizuojamuose dirvožemiuose, dr. K. Armolaitis, dr. J. Lubytė, dr. V. Žekaitė, P. Garbaravičius (LAMMC) Smėlžemių organinė anglis miško ir agro-ekosistemose, I. Baužienė, J. doc. dr. Taminskas, habil. dr. J. Mažeika (GTC GGI) Aplinkos pokyčių ženklai Lietuvos aukštapelkių durpžemiuose, doc. dr. A. Marcinkevičienė, doc. dr. R. Pupalienė, prof. habil. dr. R. Velička, dr. R. Kosteckas, dokt. R. Čepulienė (ASU) Augalų šaknų biomasės ir dirvožemio fermentų aktyvumo palyginimas skirtingose agroekosistemose, dr. I. Liaudanskienė, dr. A. Šlepėtienė ir kt. (LAMMC ŽI) Agrarinių ir saugomų teritorijų dirvožemio organinės anglies tyrimai inovatyviais metodais, doc. dr. A. Užupis, doc. dr. L. Baležentienė (ASU) Agroaplinkos įvertinimas fizikiniais matavimo metodais, prof. habil. dr. V. Žekonienė, doc. dr. A. Gavenauskas (ASU) Ekologinių ūkių

dirvožemio derlingumo didinimo problemos ir tendencijos, *dr. R. Beniušis (VMT)* Lietuvos miškų dirvožemio būklės stebėseną, *doc. dr. N. Sabienė (ASU)* Kauno miesto dirvožemių tarša policikliniais aromatiniais angliavandeniliais ir sunkiaisiais metalais, *doc. dr. J. Volungevičius, D. Bagdžiūnaitė (VU)* Dirvožemio spalvų atspindžio tradicinėje architektūroje regioniniai ypatumai. Konferencija buvo pristatyta „Lietuvos MA žiniuose“ (2013 m. nr. 3 (65), 7 p.).

2013 gegužės 06 – 16 dienomis draugijos valdybos pirmininkas *doc. dr. J. Volungevičius* kartu su Kyrgyzstano kolegomis *doc. dr. A. Upenov, prof. dr. N. Karabaev* dalyvavo drauge organizuotoje regioninėje ekspedicijoje „Talaso regiono dirvožemių įvairovė“

2013 birželio 02 – 13 dienomis Debrecene (Vengrijoje), draugijos nariai *doc. dr. R. Vaisvalavičius, doc. dr. D. Jodaugienė, dr. J. Aleinikovienė, dr. R. Mikučionienė* prisidėjo organizuojant ir dalyvavo Tarptautiniuose dirvožemio klasifikavimo mokomuosiuose kursuose studentams „*LiFES – Lingua Franca for European Soils*“.

2013 birželio 17 d. draugijos valdybos, LMA ŽŪMMS Dirvožemio ir agrochemijos komisijos nariai drauge su ASU AF Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto darbuotojais suorganizavo tradicinius akademinis skaitymus „Kad žmonių atmintis neišblėstų“. Šio renginio metu LMA tikrasis narys *prof. Algirdas Juozas MOTUZAS* skaitė paskaitą apie Agronomijos mokslines mokyklas. Buvo pristatyta LMA narių *Algirdo Juozo MOTUZO* ir *Mindaugo STRUKČINSKO* sudaryta monografija: „Profesorius Jurgis Krikščiūnas: žemės ūkio mokslo ir praktikos darna pristatymas“. Apie knygą pasisakė LMA narė emeritė *prof. Veronika VASILIAUSKIENĖ*, ASU prorektorius *prof. Jonas ČAPLIKAS*, ASU Bandymų stoties direktorius *prof. Rimantas VELIČKA*, Lietuvos MA užsienio narys, ASU garbės daktaras *prof. Vinfrydas DROCHNERIS* (Vokietija), ASU Agronomijos fakulteto dekanas *doc. Viktoras PRANCKIETIS*, *doc. Nijolė ŠPOKIENĖ*, Klaipėdos universiteto *prof. Steponas ČIUBERKIS* ir kiti.

Šio renginio metu ASU Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto direktorė *doc. Darija JODAUGIENĖ*, minint LMA tikrojo nario *prof. Algirdo Juozo MOTUZO* mokslinės veiklos jubiliejų apžvelgė svarbiausius gyvenimo ir mokslinės veiklos etapus.

2013 m. rugsėjo 12 d., Rostoke (Vokietijoje) tarptautinėje konferencijoje – „Dirvožemiai be sienų – žemėnauda ir dirvožemių apsauga baltiškojoje erdvėje“, Lietuvos dirvožemininkų draugijos vardu *doc. dr. Jonas Volungevičius* ir *doc. dr. R. Vaisvalavičius* skaitė pranešimą „Dirvožemiai ir žemėnauda Lietuvoje – tarptautinio bendradarbiavimo būtinybė“. Konferencijos metu buvo pagilinti moksliniai ryšiai su Estijos ir Vokietijos dirvožemininkais.

2013 m. spalio 3 – 4 dienomis surengta dviejų dienų mokslinė konferencija ekspedicija „Dirvožemio dangos ypatumai Dainavos lygumoje“. Ekspedicijos dalyviai lankėsi Pietų Lietuvoje, Dainavos smėlėtoje lygumoje bei Pietų Lietuvos žemyninių kopų smėlynuose. Pagal išleistą specialų ekspedicijos vadovą buvo aptarti keturių dirvožemių grupių (jaurazemių, pradžiazemių, smėlžemių bei durpžemių) 5 profiliai. Pirmąją konferencijos – ekspedicijos dieną lankytasi Varėnos r. sav. Musteikos ir Kabelių kaimų apylinkėse. Musteikos apylinkėse nagrinėti žemyninių kopų smėlynuose susiformavusių jaurazemių (*Podsols*) ir smėlžemių (*Arenosols*) profiliai. Kabelių kaimo apylinkėse buvo pristatytas sekclusis žemapelkės durpžemis (*Pachiterric Histosol*). Atskleisti durpžemio fizinių ir kai kurių cheminių savybių pokyčiai, atsirandantys dėl durpžemio nusausinimo bei jo sukultūrinimo.

Ekspediciją inicijavo VU, GTC GGI, LAMMC ŽI, MI, ATL, ASU, VŽF mokslo ir praktikos institucijos. Jai vadovavo ir pranešimus skaitė VU Gamtos mokslų fakulteto *doc. dr. J. Volungevičius*, ASU Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto *doc. dr. R. Vaisvalavičius* ir *prof. habil. dr. A. Motuzas*, KU *prof. habil. dr. M. Eidukevičienė* bei LAMMC Žemdirbystės instituto Cheminių tyrimų laboratorijos moksliniai bendradarbiai *dokt. K. Amalevičiūtė* ir *dr. Inga Liaudanskienė* vadovaujami *dr. (HP) Alvyros Šlepetienės*. Renginio mokslinis komitetas: pirmininkas – *doc. dr. J. Volungevičius (VU)*; nariai – *prof. habil. dr. M. Eidukevičienė (KU)*, *dr. (HP) A. Šlepetienė*

(LAMMC), dr. I. Liaudanskienė (LAMMC), dokt. K. Amalevičiūtė (LAMMC), dr. V. Gregorauskienė (LGT) Mokslinėje konferencijoje-ekspedicijoje dalyvavo 64 Draugijos nariai.

Konferencijos ekspedicijos metu buvo aktualizuota laboratorinių analizių svarba dirvožemių diagnostikoje, tačiau tuo pačiu išsaugant morfologinių dirvožemio profilio požymių reikšmę. Svarstytas kitų metų Lietuvos dirvožemininkų draugijos veiklos planas, aptartos bendradarbiavimo tarp institucijų klausimai bei pagrindinės mokslinės bei pedagoginės dirvotyros gairės.

Kaip ir ankstesniais metais, šiemetinei konferencijai ekspedicijai Draugijos nariai parengė vertingą leidinį, 32 p. spalvotą vadovą, padėjusį diskutuoti dirvožemių savybes. Spaudinyje pateikta ekspedicijos maršruto geologinė ir geomorfologinė apžvalga, glacigeninė situacija, dirvožemių rajonų apžvalga. Leidinį parengė doc. dr. R. Vaisvalavičius (ASU), doc. dr. J. Volungevičius (VU), prof. habil. dr. M. Eidukevičienė (KU) ir prof. habil. dr. LMA narys A. Motuzas (ASU).

Dirvožemininkų konferencijos ekspedicijos renginio aprašymas buvo įteiktas „Lietuvos MA žinioms“, visi metų renginiai yra pristatyti tvarkomoje Draugijos internetinėje svetainėje, kurios adresas <www.asu.lt/ldd>.

2014 m. Draugija toliau rūpinsis Lietuvos dirvožemio danga ir jos apsauga, koordinuos dirvožemių tyrimus, skatins ne tik Lietuvos institucijų bei dirvožemininkų bendradarbiavimą, bet ir palaikys artimus ryšius su užsienio kolegomis iš Austrijos, Lenkijos, Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Centrinės Azijos ir Baltijos šalių. Renginiuose bus svarstomos aktualios dirvotyros ir agrochemijos mokslo teorinės bei praktinės problemos, terminijos klausimai.

Lietuvos dirvožemininkų draugijos
prie Lietuvos MA ŽŪMMS

pirmininkas, doc. dr.

J. Volungevičius

pavadootojas, doc. dr.

R. Vaisvalavičius

Lietuvos MA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus
Agronomijos sekcijos, Dirvotyros ir agrochemijos komisijos
pirmininkas, Lietuvos MA tikrasis narys, prof. habil. dr.

A. Motuzas

2013 12 30